

სამრეწველო ემისიები და ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციები (ზდკ) საქართველოსა და ევროკავშირის ქვეყნებში

ნიკა სალდაძე

ელ-ფოსტა: nika.saldadze659@ens.tsu.edu.ge

გეოგრაფიის დეპარტამენტი, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ი. ჭავჭავაძის გამზ. 3, თბილისი, 0179, საქართველო

თანამედროვე ეტაპზე, ტექნოლოგიური პროგრესის დაჩქარებული ტემპისა და საზოგადოებრივი მოთხოვნილებების ზრდის ფონზე, მნიშვნელოვნად გაიზარდა სამრეწველო საქმიანობის მასშტაბები. შესაბამისად, გაძლიერდა მისი ზემოქმედება ბუნებრივ გარემოზე, რაც საბოლოოდ უარყოფითად აისახება ცოცხალი ორგანიზმების, მათ შორის ადამიანის ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე.

ნაშრომში განხილულია სამრეწველო ემისიების ძირითადი წყაროები და მათი გავლენა ატმოსფერულ ჰაერზე, წყალსა და ნიადაგზე. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ხარისხს. ინდუსტრიული სექტორების, როგორცაა ენერგეტიკა, ქიმიური მრეწველობა, მეტალურგია და ცემენტის წარმოება, შედეგად გარემოში გამოიყოფა მტვერი, ტოქსიკური აირები და მძიმე მეტალები, რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანის ჯანმრთელობასა და ეკოსისტემების მდგრადობას.

განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციების (ზდკ) სისტემას, რომელიც განსაზღვრავს მავნე ნივთიერებების მაქსიმალურ უსაფრთხო დონეს და წარმოადგენს გარემოს დაცვის ერთ-ერთ მთავარ რეგულაციურ მექანიზმს. ნაშრომში გაანალიზებულია საქართველოს ტექნიკური რეგლამენტები და ევროკავშირის Industrial Emissions Directive (IED), რომელიც ავალდებულებს საწარმოებს გამოიყენონ საუკეთესო ხელმისაწვდომი ტექნიკა (BAT) ემისიების შემცირების მიზნით.

კვლევა აჩვენებს, რომ ზდკ-ის მკაცრი კონტროლი და თანამედროვე სტანდარტების დანერგვა აუცილებელია სამრეწველო დაბინძურების პრევენციისთვის, მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვისა და მდგრადი განვითარების უზრუნველყოფისთვის.